

Ian Reader: En fortolkning af temaer i Agonshu

De temaer, der findes i Agonshu, dens traditionelle symboler og moderne teknikker, dens japanske fokus og dens universelle fordringer, viser alt i alt mere end blot et middel til at hamle op med nutiden. [...] Ved at gå ind for universalisme antyder de snarere et middel og en vej, ad hvilken dens tilhængere kan overskride det særegne i deres situation og forblive behageligt forskanset i, og beskyttet af, den. Endvidere rummer temaerne ikke blot en måde, hvorpå de kan have med det moderne samfund at gøre gennem brug af temaer fra fortiden, men også et middel til at møde selve fortiden og til at gøre den forståelig ud fra en samtidig sammenhæng.

Den åbenlyse internationalisme i fredstemaet og den universalisme, der findes i den idé at vende tilbage til sand buddhisme, kan ses i forbindelse med dens, mere tydeligt japanske, folke- og traditionselementer. [...]

Dens fredsbevægelse bruger mindegudstjenester for forfædre og *goma-ritualer*. Med andre ord: traditionelle japanske religiøse handlinger. [...]

Japan bliver bekræftet som en vigtig størrelse i verden gennem *goma*-handlingerne. Når medlemmer deltager i dem, kan de føle, at de ikke blot handler for deres egne personlige ønsker om succes, men at de også arbejder for hele verdens frelse. Når Agonshu-medlemmer ser fotografier af deres leder, der drøfter freds spørgsmål med paven, så kan de samtidig sætte det i forbindelse med, hvor vigtig deres bevægelse er, og hvilken virkelig international position den har. De kan også oversætte denne internationale betydning til deres eget liv og se et budskab deri for dem selv. Kiriyama var jo, når det kommer til stykket, engang nøjagtig ligesom enhver anden: en fiasko, plaget af dårlig karma; men han overvandt det, og kan nu vise sig på verdensscenen.

Samtidig gør Agonshu traditionel japansk praksis universel ved at sætte sin praksis lig med den sande og originale buddhisme fra Sakyamuni, noget udpræget universelt. I sådan en sammenhæng er det hverken vigtigt eller relevant at drøfte, om traditionel buddhistisk årsagssammenhæng faktisk drejede sig om forfædreånder. Sådanne spørgsmål, som hvorvidt Buddhas budskab rummede en måde at forvandle de dodes ånder til buddhaer på, er, i denne sammenhæng, irrelevante, ligesom spørgsmål om hvad agama-teksterne siger eller ikke siger. De optræder blot som legitimations-symboler der sætter japanske ideer og handlemønstre i stand til at blive placeret i en universalistisk ramme. Ved at kalde dem original og sand buddhisme giver Kiriyama og Agonshu deres japanske medlemmer et middel til at holde sig i berøring med deres egen kulturs trossæt samtidig med at de projicerer dem op på en international skærm. Agonshu sætter således

sine medlemmer i stand til at udføre ritualer og praksis, der er dybt fæstet i deres egen kultur, og samtidig at føle, at de overskrider grænserne for den kultur og bliver internationale. De kan således afbalancere to vigtige spørgsmål i det moderne japanske samfund: spørgsmålene om japansk identitet og internationalisering.

Et andet problem for japanerne er forholdet mellem (japansk) tradition og (vestlig) modernitet.

Også her giver Agonshu en struktur, gennem hvilken fortiden kan blive præsenteret i moderne sammenhænge og det moderne selv bliver bedømt ud fra dets relationer til fortiden. Det indenlandske indhold i dens lære og kosmologi relaterer meget (trods Agonshus påstande om det modsatte!) til japansk tradition, mens de midler der bliver brugt til at videregive dem, deres "indpakning", stemmer meget godt med den teknologiske modernitets sædvane.

Agonshus kosmologi tillader en sådan to-dimensional vekselvirkning. På et psykologisk plan tjener de dødes og forfædrenes ånder som en forklaring på nutidige problemer i verden, og samtidig repræsenterer de traditionen, den japanske kulturelle fortid. Nutidens problemer bliver tolket således, at de skyldes fejl i korrekt at følge fortidens traditioner. Ikke at have handlet korrekt med forfædreånderne, som ikke er blevet æret på den rigtige måde og som derfor forårsager forstyrrelser i nutiden, kan ses som en mere generel kritik af de måder, som fortiden er blevet tolket på i Japan. Ved at kritisere den etablerede buddhisme for at have tabt de sande metoder til at forvandle forfædre til buddhaer af syne, antyder Agonshu, at der opstår problemer, når kulturelle traditioner ikke bliver rigtig forstået, overholdt og respekteret. Jeg føler, at der her er en underliggende antydning af, at nutidige bekymringer skyldes fejlagtig handlen med fortidens sandheder og værdier og - som det kan ses i den etablerede buddhisme - at problemer kan stamme fra, at man ikke formår at forbinde fortidens tradition (den rigtige måde at have med forfædre at gøre på) med nutidig praksis.

Men hvis dette synes at antyde et tegn på forsigtighed mht. moderne forandring, skal man lægge mærke til at Agonshus fokuseren på forfædrene har væsentlige moderne dimensioner, der harmonerer med nutidig social og individuel tankegang. Ved at fastslå at nutidige problemer skyldes forfædre man ikke har overholdt de rigtige mindehandlinger for i fortiden, bliver bebrejdelsen for sådanne problemer effektivt flyttet fra nutiden til fortiden. Personer, der er blevet hindret i at få opfyldt deres ambitioner, finder ud af, at problemerne ikke har så meget med dem selv at gøre, men de ligger i fortidens forsømmelser med at behandle de døde korrekt. Således

bliver skyldbyrden for en sådan undladelse forskudt fra den enkelte og nutiden, og stiller begge frit til at forfølge deres mål uden hindringer fra fortiden. [...]

Med andre ord: synspunkterne mht. fortiden og traditionen er dualistiske. De er vigtige og levende ved at de bekræfter japansk identitet og giver en følelse af kulturel stolthed og styrke. Dog er de svage og begrænsende, for de hæmmer fremskridt og individuel succes i nutiden. Derfor må man behandle fortiden, og forfædrene, på to måder. Det er nødvendigt, at de bliver genbekræftet som gyldige (derfor bekræftes folke-kosmologier og forfædre-ærbødigheden) og at der alligevel bliver dispenseret fra dem. At skære karma bort er, når alt kommer til alt, at fjerne indflydelse fra fortiden og at befri sig fra den.

Man kan ligeledes sige, at den samme dualisme kan bruges om modernitets-temaet: den kan både hilses velkommen som symbolsk for fremskridt (brug af satellitter) og dog frygtsomt fremmed nok til at den kræver at blive afkølet og medieret af traditionens styrke.

(Ian Reader: "The Rise of a Japanese "New New Religion" - Themes in the Development of Agonshu", *Japanese Journal of Religious Studies*, 1988, 15/4. – Her forkortet og oversat i Esben Andreasen, Aasulv Lande og Finn Stefansson: *Japan – religioner og livsformer* (Gyldendal 1990), s. 134-136).